

ΠΑΠΑΝΑΪΑΚΗ im ÇKDr. — 2) Bein. Garuda's HALJ. 1,30.

पवनाशिन (प + आशिन) m. = पवनाश *Schlange* MĀRK. P. 24, 1.

पवनेष्ट m. = महानिम्ब *eine grosse Nimba-Art* RATNAM. im ÇKDr.

— Wohl nur fehlerhaft für पवनेष्ट.

पवनोम्बुज n. = पत्रुष ÇABDAK. im ÇKDr. Scheint eine falsche Form zu sein.

पवमान (partic. von पू) P. 3, 2, 128. 1) adj. gewöhnlich vom Soma: *sich läuternd, durch die Seihe rinnend*; z. B. पवमान सुवीर्ये र्षिं सोम रिरीहिनः RV. 9, 11, 9. Vgl. u. पू. — 2) m. Wind (vgl. पवन) AK. 1, 1, 4, 58. H. 1106. HALJ. 1, 75. उत्तरतः पश्चादयं भूयिष्ठं पवमानः पवते AIR. Br. 1, 7. सुयाचः पवमानः TS. 7, 5, 20, 1. VS. 6, 17. RAGH. 8, 9. RĪGA-TAR. 3, 168. — b) पवमान, पावक und प्रुचि Bez. verschiedener Agni (werden auch als Söhne Agni's von der Svāhā betrachtet) TBr. 1, 1, 5, 10. TS. 2, 2, 4, 2. AIR. Br. 2, 37. VP. 84. BHĀG. P. 4, 1, 59. 24, 4. MĀRK. P. 82, 28. अथ यः पवमानस्तु निर्मध्याग्निः स उच्यते । स च वै गार्हपत्याग्निः प्रथमो ब्रह्मणः स्मृतः ॥ MĀTSJA-P. 48 im ÇKDr. पवमानात्मज्ञो ह्यग्निर्द्व्यवहृन् उच्यते ebend. — c) Bez. des Mondes (Soma; s. u. 1): गार्वाक्षि विप्राः पवमानसंसं यं सामगाः पर्वणि चाप्युदारम् HARIV. 8810. — d) Bez. gewisser von den Sāmaga gesungener Stotra beim Ījotishtoma; sie heissen bei den 3 Spenden (सवन) der Reihe nach: वह्निष्वपवमान (s. u. d. W.), माध्यंदिन und तृतीय oder अर्धव. SĀJ. zu AIR. Br. 3, 14. Comm. zu ÇAT. Br. 10, 1, 2, 7 und 14, 4, 3. AIR. Br. 2, 37. 3, 14. 17. 8, 1. TS. 3, 2, 1, 1. ÇAT. Br. 13, 2, 3, 1. 5, 4, 16. 14, 4, 30. ÇĀÑKH. Br. 12, 5. 14, 4. 15, 1. 6. 16, 1. 3. KĪTJ. ÇR. 9, 6, 36. 10, 1, 7. LĪTJ. 1, 12, 18. 8, 5, 24. 8, 5. पवमानोक्त्य AIR. Br. 3, 17. 8, 1. ÇĀÑKH. Br. 15, 2. 16, 3. हृन्तेम^० N. eines Tri-rātra PAÑKĀV. Br. 21, 6, 1. ÇĀÑKH. ÇR. 15, 6, 1. 16, 22, 6.

पवमानवत् adj. mit dem Pavamāna-Stotra versehen AIR. Br. 4, 6.

पवमानहविस् (प + हृ) n. Opfergabe an Agni mit den Bezeichnungen पवमान, पावक, प्रुचि TBr. Comm. 37, 20.

पवमानोष्टि (पवमान + 2. इष्टि) f. dass. TBr. Comm. 38, 10. 12. 39, 11.

पवयित्स् (von पू nom. ag. Reiniger: वायुर्हि तस्य पवयिता स्वदयिता TS. 6, 4, 2, 2.

पवरु s. u. पररु.

पवष्टुरिक m. N. pr. eines Mannes gaṇa ग्रथादि zu P. 4, 1, 123.

पवाका (von पू) f. Sturm, Wirbelwind UGÉVAL. zu URĀDIS. 4, 14.

पवारु und पवारुक s. u. पररु und पररुक.

पवि UGÉVAL. zu URĀDIS. 4, 138. m. 1) Schiene des Rades NAIGH. 4, 2. NIR. 5, 5. पव्या रथस्य ब्रह्मन्तु भूमिम् RV. 1, 88, 2. 34, 2. 139, 3. 166, 10. पव्या रथानामाग्निं भिन्दति 5, 52, 9. 62, 2. 6, 54, 3. 7, 69, 1. golden am Wagen der Açvin und der Marut 1, 64, 11. 180, 1. अथ न्वेषु पवयो वृत्युः 10, 27, 6. अङ्घ्रि खं वर्तया पविम् SV. II, 7, 1, 15, 3. Auch dem Soma-Stein, dessen Umdrehungen die Stengel zerquetschen, wird ein पवि beigelegt; vielleicht von einem Beschlag zu verstehen: उत्तमेन पविनोर्ष्वत्तम् (अधरे कृधि) VS. 6, 30. — 2) metallener Beschlag des Speers oder Pfeils: सूक्तं संशायं पविमिन्द्र तिग्मं वि शत्रून्ताञ्जिह्वि वि मृषी नुदस्व RV. 10, 180, 2. वाणास्यं चोदया पविम् 9, 50, 1. Nach NIR. 12, 30 = शल्य Pfeil, nach NAIGH. 2, 20. AK. 1, 1, 4, 42. 3, 4, 35, 186. H. 180 und HALJ. 1, 26 = वज्र Donnerkeil; diese Bed. hat das Wort ÇATR. 14, 219. VOP. S.

176. — 3) = वाच् Rede NAIGH. 1, 11. — 4) Feuer H. ç. 168. — Vgl. अर्ध^०, कृत्^०, लृ^०, दृशान^०, वीकु^०, सु^० und तौरपव्य.

पवित n. schwarzer Pfeffer RĪGAN. im ÇKDr.

पवित्स्, im RV. पवित्स् (von पू) nom. ag. Läuterer, Reiniger: पवी-तारः पुनीतन् सोममिन्द्राय पातवे RV. 9, 4, 4. 83, 2. वैश्वानरः पविता मो पुनातु AV. 6, 119, 3. ÇAT. Br. 3, 1, 3, 22. यः पवितास्मदन्वयम् NAISH. im ÇKDr.

पवित्र (von पू) P. 3, 2, 185. 186. VOP. 26, 169. m. n. gaṇa अर्धर्चादि zu P. 2, 4, 31. SIDDH. K. 251, a, 3. 1) n. Reinigungsmittel, Läuterungsmittel überh.; im Bes. Seihe, Sieb, Seigetuch, Durchschlag, colum — aus Fäden, Haaren, Halmen u. s. w. geflochten oder gewoben —, womit Flüssigkeiten, vornämlich der Soma, geläutert werden. Der Begriff, der im alten Opfer sehr geläufig ist, wird im eigentlichen und übertragenen Sinne auf die verschiedensten Dinge angewandt. NIR. 5, 6. पवित्रेण पृथिवि मोत्पुनामि AV. 12, 1, 30. 3, 3. 14. 25. पूतं पवित्रेणो-वाज्यम् VS. 20, 20. सोमं पवित्रं आ सृज RV. 1, 28, 9. 3, 36, 7. 8, 33, 1. 90, 5. 9, 2, 1. व्यष्ट्ययं पवित्रं धाव धारया 49, 4. पवित्रं ते विततम् 83, 1. 97, 55. 10, 31, 8. AV. 9, 6, 16. 6, 124, 3. VS. 1, 2. 12. देवो मो सविता पुनात-द्विक्त्रेण पवित्रेण सूर्यस्य रश्मिभिः 4, 4. 19, 3. 37. 40. 41. TBr. 1, 4, 2, 1. वायुयं देवानां प^० TS. 2, 1, 10, 2. प^० वै हिरण्यम् 2, 5, 1. प^० वा अयः ÇAT. Br. 1, 1, 4, 1. प्राणोदनो प^० 8, 1, 3, 4. सौत्रामणी 12, 8, 1, 8. ÅCV. GRHJ. 1, 4. पते पवित्रमर्चिष्ये विततमत्तरा LĪTJ. 5, 4, 14. पवित्रं विदुषो हि वाक् M. 11, 85. स (वासुदेवः) हि सत्यमनृतं चैव पवित्रं पुण्यमेव च MBH. 1, 249. पवित्राणां हि गोविन्दः पवित्रं परमुच्यते 3, 835. 1. 13759. 13762. BHAG. 4, 38. 9, 17. R. 2, 39, 24. SĀMĀHJAK. 70. VARĀH. BRH. S. 47, 3. 73, 9. 82, 23. Einige Grashalme heissen schon so; पवित्र = कुश P. 3, 2, 185, Sch. AK. 2, 4, 3, 21. TRIK. 3, 3, 362. H. 1192. an. 3, 574. MED. r. 178. HALJ. 5, 16. MAUDHU. zu VS. 1, 2. ÇAT. Br. 3, 1, 3, 18. KĪTJ. ÇR. 4, 2, 15. 16. प्राकूलान्पूर्यासीनः पवित्रैश्चैव पावितः M. 2, 75. सपवित्रास्तिलान् 3, 210. 223. BHĀG. P. 6, 8, 4. दर्भ^० ÇAT. Br. 3, 1, 3, 18. कुश^० KĪTJ. ÇR. 7, 3, 1. समित्कु-शपवित्राणि R. 2, 23, 7. — अज्ञाविलोम^० KĪTJ. ÇR. 19, 2, 11. golden AIR. Br. 8, 13. दशा^० s. u. दशा. देव^० AIR. Br. 6, 36. किं^०, वैक्^० TS. 6, 4, 5, 3. Uebertragen auf die scheidende und scheidende Thätigkeit des Geistes: त्रिभिः पवित्रैरुपोऽर्कं कृदा मतिं ज्योतिरनु प्रज्ञानम् RV. 3, 26, 8. वितते पवित्रं आ वाचं पुनाति कवयो मनीषिणाः 9, 73, 7. त्री ष पवित्रा कृष्यत्स-रा र्धे 8. 9. क्रतुं पुनातः कविभिः पवित्रैः 3, 1, 5. so v. a. ein reinigendes Gebet: सावित्रीं च जपेन्नित्यं पवित्राणि च शक्तितः M. 11, 225. 3, 256. JĀGŪ. 1, 239. 3, 326. MBH. 13, 4402. °पठनात् MĀRK. P. 51, 26; vgl. SIDDH. K. zu P. 3, 2, 186. आदित्यानां oder देवानां पवित्रम् N. eines Sāman Ind. St. 3, 205, b. 219, b. Die Lexicographen führen noch folgende besondere Bedd. an: Wasser H. an. MED. Regen (वर्षणा) MED. das Reiten (घ-र्षण) Viçva im ÇKDr. das Gefäss, in dem die Ehrengabe dargebracht wird (अर्घोपकरण; vgl. u. पवित्रक), H. an. Kupfer H. ç. 158. H. an. MED. die heilige Schnur des Brahmanen (vgl. पवित्रारोपण, पवित्रारो-क्षण) TRIK. 2, 7, 12. geschmolzene Butter; Honig RĪGAN. im ÇKDr. — 2) m. a) N. eines zu dem Rāgasūja gehörigen Somajāga Schol. zu PAÑKĀV. Br. 18, 8, 1. KĪTJ. ÇR. 15, 1, 4. 19. ÇĀÑKH. ÇR. 15, 12, 8. 12. — b) die Sesampflanze (तिलवृत्त) und Nageta Putranjiva (पुत्रंजीव) ROXB. RĪGAN.